

Besvarelse af spørgsmål fra medlemmerne af Ligestillingsudvalget i forbindelse med mødet d. 10/2-21:

Børn skal beskyttes bedre

Efter Mediesundhed for børn og unges opfattelse, så er alle områder, der er relateret til børnebeskyttelse, ethvert samfunds ambition og pligt at sikre. Sikre at alle børn og unge har trygge og bæredygtige miljøer, hvor de kan trives og udvikle sig.

Derfor bør børn trygt kunne gå i skole, og forældre bør trygt kunne sende deres børn afsted og forvente at de ikke vil blive eksponeret for voldelige, stødende, krænkende ting på nettet. Hverken blufærdigheds- eller seksuel krænkende, og det meste onlineporno er desværre af disse typer.

Der bør stræbes efter at udforme enten retningslinjer og/eller lovgivning, der kan sikre at børn bedst muligt beskyttes og skånes imod materialer og indhold af ovennævnte karakter. Det bør også sikres at det samme er gældende alle steder, hvor vi ved at børn færdes – fx i ungdomsskoler, biblioteker, fritidsordninger og klubber, og øvrige steder hvor de opholder sig i fritiden som fx på sportsfaciliteter, spejderlokaler mv.

Der findes teknologiske løsninger der kan sikre dette, og disse har vi beskrevet nedenfor.

Det er vigtigt at tackle online pornografi og være opmærksom på de skader, som brug eller eksponering af dette kan medføre – det er et spørgsmål om børnebeskyttelse. Det er noget der bør strække sig ud over blot en enkel fokuseret uge i den årlige undervisning.

Tekniske løsninger og ny lovgivning bør derfor efter vores bedste overbevisning hurtigst muligt udformes og implementeres, så online-beskyttelse for vores børn kan opnås.

Det handler i store træk om at skabe nogle positive rammer og strategier, hvor der arbejdes hen imod et samarbejde og en koordineret indsats af relevante aktører, for at mindske børns adgang, skader og sårbarheder over for online pornografi. Dermed skaber vi en mere sikker digital fremtid for vores børn og unge.

Derfor er der behov for:

- at opdatere lovgivningen og udforme bindende adfærdscodekser, der understøtter digitale løsninger til bl.a. at blokere og administrere såvel ulovligt indhold, som stødende, krænkende og voldeligt indhold, uanset 'hosting placeringen'.
- at der sker et samarbejde mellem de ansvarlige, både statsligt og lokalt, for at undervisningssteder får udviklet landsdækkende rammer, regler, retningslinjer og politikker, der understøtter de digitale uddannelsesløsninger til effektivt at gennemføre programmer, læseplaner og al uddannelse målrettet børn og unge, så mulige skader af onlinepornografi kan forvaltes effektivt.

Nuværende digitale tilgange

Teknologien er i dag et 'køretøj', der 'transporterer' pornografi ind i vores og vores børns hverdag, og er en nøglefaktor i de børnebeskyttelsesproblematikker, vi i øjeblikket står over for.

Skoler understøttes og vejledes ikke af ministerielle læseplaner eller politikker, der adresserer pornografisk skade, herunder udnyttelse, misbrug, afhængighed og sårbarhed ift. fx mental sundhed.

Det er derfor afgørende, at der sker implementering af en landsdækkende og obligatorisk helhedsorienteret seksualundervisning. En undervisning der på lige fod med undervisning i alkohol, stoffer og tobak, inkluderer læring om online porno i alle dets mange aspekter, og især en kritisk 'pornotilgang' med afsæt i at onlinepornografien kan skade, samt at den har en effekt på sundheden hos børn og unge.

På søgetjenester, enkelte sociale medier samt på de forskellige enkelte enheder kan man tilpasse indstillingerne, så børnene kan gå sikkert på nettet.

En femtedel af de danske forældre benytter dog ikke de muligheder, der er for at gøre websites og apps mere børnesikre. (Epinion undersøgelse for Codan). Oftest er det uvidenhed og manglende forståelse for hvordan teknologien virker eller at forældre ikke helt forstår hvor udsatte deres børn er. Visse forældre føler sig også overvældet at de mange ting det digitale univers indeholder, og giver op på forhånd.

Fx på Google, Facebook, Instagram og YouTube er der indstillinger, hvor man kan indstille til 'beskyttet søgning' el. 'begrænset tilstand', der forhindrer børn i at komme til pornosider. På mange enheder (smarttelefoner, tablets mm) kan man også bruge indstillinger.

Man kan selvfølgelig let komme til at pålægge et ene- og hovedansvar på forældrenes skuldre ift. at de skal sikre at barnet beskyttes og hindres mod adgang til uegnet materiale som onlineporno, men desværre er dette ikke nok. Flere og flere børn og unge får overdraget tablets og Chromebooks el.lign. fra skolen og her er der mange skoler som ikke har sat indstillinger på eller sørget for filtrering. Man kan dermed som forælder ikke være sikker på at ens barn ikke støder på pornografisk materiale i skolen, skoletiden eller sågar i hjemmet på en skoleipad*.

*Der er eksempler fra i år hvor forældre har opdaget at deres børn har set porno på skole ipads i bl.a. Roskilde Kommune, hvor forældrene ikke har kunne ændre indstillingerne, idet disse devices var skolens ejendom, hvor forældrene ikke havde ret til at ændre på indstillinger.

Elektroniske løsninger

Fra teleudbydere:

Fra teleudbydernes side kan der pr. automatik, ved køb af internetforbindelser, være lukket af for tilgangen dvs. adgangen til sider, medier og platforme med pornografisk indhold. Ønskes der adgang til disse vil det blot indebære at gøre udbyderen opmærksom på dette og anmode om at slå til. Denne løsning arbejdes der pt i mange andre lande og denne er teknisk muligt i Danmark.

Til skoler:

Der findes danske*, og internationale, professionelle og velgennemprøvede filtrerings og overvågnings løsninger, der gør at den enkelte skole selv bestemmer hvad der er adgang til på nettet og hvad der skal lukkes for. Der er også effektive løsninger for alle typer skoler, så der kan skabes et trygt netværk hvor skolebørn kan lære og være nysgerrige uden at støde på fx pornografisk materiale på internettet. Der findes endda flere typer filtreringsløsninger, som blandt anden øger sikkerheden yderligere og også kan sikre rettighedssikret materiale.

Visse løsninger har man også muligheden for selv at lukke sider der ikke ønskes. Der er yderligere mulighed for blokering af brugen af såkaldte proxyservere med de løsninger vi er bekendt med. Proxyservere benyttes bl.a. af brugere der ønsker at omgå det regelsæt skolen har sat op eller at få adgang til ulovligt indhold.

* <https://www.skolekontrol.dk/loslashsninger.html>

Til forældre:

Hjælp til forældre

En undersøgelse lavet af Epinion(for Codan) viser, at næsten en tredjedel (30 %) af børn i aldersgruppen 6-9 år sjældent eller aldrig er under opsyn, når de er på nettet.

En wifi-boks opretter et nyt trådløst netværk hvortil alle enheder (computer, Mac, iPad, mobiler mm.) kan tilsluttes. Boksen filtrerer dernæst links og hjemmesider som husets beboere klikker på og blokerer, hvis man kommer til at klikke på noget som er skadeligt. Wifi-boksen opdateres hele tiden automatisk, så man skal ikke bekymre sig om noget.

En sådan boks kan beskytte alle i husstanden som er logget på boksen. Den kan også blokere pornoplatforme og pornosider, Facebook og øvrige sociale medier, hvis man ønsker dette. Denne løsning giver også beskyttelse mod ransomware-, phishing- og malware sider, beskytter mod ID- og korttyveri fra falske hjemmesider. En personlig online konto giver adgang til individuelt at lukke eller åbne for sider/grupper.

Tiltag i andre lande

Mediesundhed for børn og unge deltog juni 2020 sammen med repræsentanter fra 29 lande i verdens første konference*, som handlede om onlinepornografi og bedre digital beskyttelse af børn og unge - der blev også sat spot på bedre beskyttelse i form af lovgivningsmodeller.

Udgangspunktet for konferencen var, at børn har krav på bedre digital beskyttelse. Beskyttelse især imod seksuelle overgreb og krænkelse af enhver slags, som sker via det digitale univers- herunder og især eksponering til onlinepornografi. Det blev understreget at regeringer verden over har en juridisk og moralsk forpligtelse til at foranledige, at behørigt hensyn og beskyttelse af børnene sker.

* Age Verification Conference Report June 2020: <https://rewardfoundation.org/wp-content/uploads/2020/07/Age-Verification-Conference-Report-21-June-2020.pdf>

Age Verification bør ikke stå alene

Udover at påpege ansvaret hos regeringer i forhold til behovet for beskyttelse via lovindgreb, blev det desuden konkluderet på konferencen, at børn også har en lovformelig ret til god rådgivning, undervisning og støtte. Dette indebærer bl.a. omfattende og alderssvarende undervisning i såvel digital dannelse, for at gebærde sig sikkert på nettet, som i seksualitet og sex og den rolle, dette har for at udvikle sunde og fyldestgørende relationer.

Det blev vurderet, at indsatserne bedst leveres i kontekst med almindelig vidensdeling og forebyggelse i den offentlige sundhedssektor og i uddannelsessektoren, hvor alle relevante parter bedst muligt kan blive inddraget.

Teknologier der kan begrænse børns adgang

I Danmark arbejder Mediesundhed for børn og unge på at oplyse danske ministre, politikere og relevante øvrige om behovet for robust og bæredygtig lovgivning, der kan hindre børns adgang til uegnet indhold på nettet, som fx pornografi, og hvor brugen af teknologi bliver en vigtig komponent.

Metoder til aldersbekræftelse er nemlig over de senere år avanceret betydeligt og er i dag på vej til at blive en veludviklet teknologi. Det blev under konferencen stadfæstet, at der findes såvel skalérbare som

økonomisk overkommelige systemer, som kan begrænse adgangen til online pornosider for mindreårige under 18 år. Disse systemer er effektive samtidig med, at både voksne og børns privatlivsret respekteres.

Kort overblik af forskellige landes indsatser for begrænsning af børns adgang til onlinepornografi

Hvert land har haft sit udgangspunkt for at tage problemerne på den politiske agenda og dermed træffe beslutninger til at begrænse børns adgang til porno.

Lidt om Age Verification

De fleste lande, der arbejder med den såkaldte Age Verification (AV) model, kigger på modellen fra UK, hvor man gennemgår en verificeringsprocedure. 'Man' skal igennem en godkendelsesprocedure, hvortil der skal afgives personlig ID i en eller anden form som fx pas, bankID eller anden ID. Når man har været igennem dette forløb, bliver man verificeret til at være gyldig/godkendt ud fra kriterier som typisk over 18 år, hvor man derefter får adgang til pornosider på nettet.

Mere info om Ageverification i UK med links til uddybende blog og sites: <https://mediesundhed.dk/viden-om/aldersverificering/>

Storbritannien

UK vedtog i 2017, som det første land i verden, lovgivning ift at begrænse børn og unges adgang til hjemmesider med porno. Derefter gik arbejdet i gang med at udtænke, udvikle og producere it-løsninger, der skal sikre, at besøgende er over 18 år. Arbejdet er pt. sat i venteposition, og der er mange forlydender om hvorfor. En årsag kan være forløbet med Brexit, der har kostet ressourcer, interne uenigheder etc., en anden var bred kritik fra forskellige parter ift selve den tekniske del af AV løsningen, og andre går på at der er bureaukratiske og andre udfordringer. Hele it-løsningen er færdigudviklet, grundigt testet og afprøvet, og ifølge vores kontaktpersoner er det helt klar til at starte op – flere nøglepersoner har da også udtalt offentligt, at AV vil blive implementere så hurtigt som muligt.

<https://www.gov.uk/government/news/age-verification-for-online-pornography-to-begin-in-july> <https://www.ageverificationregulator.com/>

NB: Som bi-note ift. modstanden fra fx it-branchen er det interessant at notere sig, at it-virksomheder hurtigt kom i gang med at udtænke og udarbejde løsninger, da UK iværksatte dette projekt. Det blev starten til en ny industri, hvor man 'lige pludselig' godt kunne finde ud af at lave løsningerne. Og nu hvor flere andre regeringsledere stiller krav og påbyder internetudbydere, at der skal udvikles systemer til at sikre børns tryghed, så sker der noget.

Australien

Australien er sandsynligvis det land der er længst fremme pt og undersøger med stor seriøsitet AV i form af metoder for bekræftelse med 'face scanning'. Landets Indenrigsministerium annoncerede dette i okt. 2019 og udtrykker håbet om, at det vil fungere som et pilotprogram for en bredere udbredelse i alle sektorer, der har brug for en pålidelig 'Identity Match' tjeneste. Parlamentet arbejder på at vedtage den relevante biometriske lovgivning, men flere kilder mener, at det kun er et spørgsmål om tid, før dette indføres i lovgivningen.

https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/House/Social_Policy_and_Legal_Affairs/Onlineageverification/Report/section?id=committees%2Freportrep%2F024436%2F72615

<https://www.agego.com/australia-considers-deploying-age-verification-face-scanning-systems-for-adult-content-websites/>

Frankrig

Macron udtaler i nov 2019: "Right now, we are preparing the law, if in six months we have no solution, we will pass a law for automatic parental control." Frankrig vil altså lovgive for at tvinge it-branchen til at finde/udvikle løsninger med formålet at forhindre børns eksponering til pornosider.

<https://www.tellerreport.com/news/2019-11-20—pornography-on-the-internet—emmanuel-macron-gives-six-months-to-the-operators-%22to-put-parental-control-by-default%22-.SkQu2qzhH.html>

Tyskland

Tyskland ser på lovgivningstiltag, så børn kan beskyttes mod internetpornografi i deres færden på nettet og de sociale medier, hvilket også kan omfatte en form for AV.

<https://www.agego.com/german-parents-want-a-good-age-verification-system-to-protect-children-online/>

New Zealand

Ud over et AV tiltag i stil med den britiske regering, overvejer New Zealands regering foranstaltninger som:

- Krav om at alle, der udbyder gratis WiFi såsom virksomheder, skoler og detailforretninger, skal inkludere "passende filtrering" for at holde porno 'ude'.
- Lovgivning, der vil påbyde skoler at sikre, at deres elever og studerende ikke har adgang til porno, mens de er på skolens netværk. Dette skal ske ved både at bruge blokeringsteknologi samt indføre strengere 'anti-porno' politikker og retningslinjer.
- Regeringens uddannelsesafdeling gøres ansvarlig for at gå i spidsen ift at uddanne og oplyse forældre til mindreårige børn om, hvordan porno kan skade.

<https://avn.com/business/articles/legal/new-zealand-pushes-on-with-porn-block-despite-uk-laws-failure-853391.html>

Irland

I Irland vil de tilrette eller ændre lovgivningen, så der kræves af internetudbydere, at de giver kunder muligheden for at få forældrekontrol/indstillinger/filtre, der kan afvise/bortfiltrere porno.

<http://theirishepress.com.au/law-to-block-access-to-porn-on-phones/>

Polen

Polsk premierminister Mateusz Morawiecki har udtalt, at lovgivning vil blive indført af hans regering baseret på et forslag udarbejdet af familiepolitiske eksperter i et forsøg på, at "beskytte børn og unge mod adgang til pornografisk materiale og indhold, ligesom vi beskytter dem mod alkohol og stoffer."

https://bbj.hu/region/polish-pm-unveils-plan-to-block-kids-access-to-online-porn_175923

Sverige, Spanien, Canada og Sydafrika

Disse lande er også i gang med at kigge på adgangs begrænsning. De er dog ikke nået så langt som de øvrige lande ift. såvel politisk stillingtagen som udvikling af tekniske løsninger.

Aldersverificering er et tema og et område som de sidste år har fået større bevågenhed.

<https://www.jumio.com/2021-new-age-restrictions-europe/>